

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان همدان
معاونت آموزشی دانشگاه
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

فرم طرح درس نظری

مشخصات درس و مدرس (تکمیل همه ی موارد این بند ضروری می باشد)

عنوان درس : سالمندان (۱) - ارتوپدی

نام و نام خانوادگی مدرس /مدرسين: خانم اسدی

نام و نام خانوادگی مسئول درس: خانم اسدی

نام و نام خانوادگی مدیر گروه: دکتر افشاری

نوع و میزان واحد به تفکیک: نظری ۱ واحد ، عملی ..... واحد

رشته و مقطع تحصیلی دانشجو: پرستاری - مقطع کارشناسی

زمان درس: ۱۴۰۵

مکان آموزش : دانشکده پرستاری و مامایی

هدف کلی آموزشی

دانشجو در پایان این درس قادر خواهد بود با تلفیق دانش علوم پایه و مفاهیم پرستاری، فرآیند پرستاری (بررسی، تشخیص، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی) را در ارائه مراقبت جامع و مبتنی بر شواهد به بیماران بزرگسال و سالمند با اختلالات شایع سیستم اسکلتی-عضلانی، از پیشگیری تا توانبخشی، به کار گیرد.

جدول طرح درس:

ردیف	عنوان درس	اهداف رفتاری (عینی و قابل اندازه‌گیری)	حیطه یادگیری	روش تدریس	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی
1	مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم عضلانی-اسکلتی	<p>۱. ساختمان و عملکرد استخوان را توضیح دهد.</p> <p>۲. انواع مفاصل و دامنه حرکتی هر یک را توضیح دهد.</p> <p>۳. انواع انقباضات عضلانی را در فعالیتهای پرستاری (مثل جابجایی بیمار) شناسایی کند.</p> <p>۴. تغییرات دژنراتیو شایع در مفاصل سالمندان را فهرست کند.</p> <p>۵. اهمیت رعایت بیومکانیک صحیح بدن برای پیشگیری از آسیب شغلی را در بحث گروهی باور خود را نشان دهد.</p>	شناختی-عاطفی	سخنرانی تعاملی + فعالیت گروهی + پرسش و پاسخ	۹۰ دقیقه	پاورپوینت، وایت‌برد، ماژیک	پرسش کلاسی، سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای
2	بررسی و ارزیابی سیستم عضلانی-اسکلتی	<p>۱- اجزای کلیدی شرح حال مرتبط با سیستم عضلانی-اسکلتی (مانند درد، تورم، محدودیت حرکتی) را به طور کامل فهرست کند.</p> <p>۲- روش صحیح بررسی و ثبت دامنه حرکتی (ROM) مفاصل اصلی را اجرا کند.</p> <p>۳- یافته‌های طبیعی و غیرطبیعی در ارزیابی وضعیت قرارگیری بدن</p>	Cognitive و شبیه سازی	سخنرانی تعاملی + فعالیت گروهی + پرسش و پاسخ + ایفای نقش	۹۰ دقیقه	پاورپوینت، وایت‌برد، ماژیک	پرسش کلاسی، سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای

					<p>(Posture) و طرز راه رفتن (Gait) را مقایسه کند.</p> <p>۴- اجزای ارزیابی عصبی-عروقی را برای یک اندام توضیح دهد.</p> <p>۵- اختلالات حسی (مانند پارستزی، بی حسی) شایع در مشکلات عضلانی-اسکلتی را شرح دهد.</p> <p>۶- ملاحظات پرستاری قبل، حین و پس از پرتونگاری با اشعه ایکس را بیان کند.</p> <p>۷- انواع تست های تشخیصی رایج (مانند MRI، CT scan، Bone Scan) را نام برده و کاربرد هر کدام را مقایسه کند.</p> <p>۸- نقش خود در آماده سازی و مراقبت از بیمار تحت انواع تست های تشخیصی را تبیین نماید.</p>	
پرسش کلاسی، سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه	پاورپوینت، وایت برد، ماژیک	۹۰ دقیقه	سخنرانی تعاملی + فعالیت گروهی + پرسش و پاسخ + ایفای نقش	شناختی- روان حرکتی	<p>۱. معیارهای طبقه بندی و فهرست کند.</p> <p>۲. تظاهرات بالینی مشترک و اختصاصی شکستگی ها (درد، تورم، کریپتوس، دفورمیتی) را شرح دهد.</p> <p>۳. اصول اولیه درمان فوری شکستگی ها (محافظت از عضو، کنترل خونریزی، بی حرکت سازی) را اولویت بندی کند.</p>	<p>3</p> <p>شکستگی ها</p> <p>(۱): مدیریت فوری و شناسایی عوارض تهدید کننده</p>

					<p>۴. روش‌های مختلف بی‌حرکت‌سازی شکستگی‌ها (استفاده از آتل، گچ، کشش) را مقایسه کند.</p> <p>۵. انواع روش‌های جاناندازی (رداکسیون) بسته و باز را نام برده و موارد کاربرد هر کدام را توضیح دهد.</p> <p>۶. مراقبت‌های طبی عمومی و اختصاصی در طول درمان شکستگی‌ها (کنترل درد، پیشگیری از عفونت) را تجزیه و تحلیل کند.</p> <p>۷. فرآیند پرستاری را برای یک بیمار مبتلا به شکستگی باز اجرا نماید (در قالب یک مورد بالینی)</p> <p>۸. بی‌حرکت‌سازی در شکستگی ساعد را با آتل و باند بر روی مولاژ نشان دهد.</p>	
<p>پرسش کلاسی، سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه</p>	<p>پاورپوینت، وایت‌برد، ماژیک</p>	<p>۹۰ دقیقه</p>	<p>سخنرانی تعاملی + فعالیت گروهی + پرسش و پاسخ + ایفای نقش</p>	<p>Cognitive</p>	<p>۱. عوارض زودرس شکستگی‌ها (شوک، آمبولی چربی، سندرم کمپارتمان) را فهرست کند.</p> <p>۲. عوارض دیررس شکستگی‌ها (دیرجوش خوردن، جوش نخوردن، استئومیلیت) را شرح دهد.</p> <p>۳. اصول مراقبت‌های پرستاری از بیمار دارای شکستگی بسته (از جمله مراقبت از گچ، کنترل درد،</p>	<p>4</p> <p>شکستگی‌ها (۲): مراقبت‌های طولانی‌مدت و توانبخشی</p>

					<p>elevating عضو) را توضیح دهد.</p> <p>۴. پاتوفیزیولوژی سندرم کمپارتمان را تجزیه و تحلیل کند.</p> <p>۵. علائم و نشانه‌های تشخیصی (۶ P) سندرم کمپارتمان را نام برده و اهمیت هر کدام را تبیین نماید.</p> <p>۶. اقدامات درمانی فوری و پزشکی در سندرم کمپارتمان (از جمله فاشیوتومی) را شرح دهد.</p> <p>۷. فرآیند پرستاری (بررسی، تشخیص، برنامه‌ریزی، اجرا، ارزشیابی) را برای یک بیمار مبتلا به سندرم کمپارتمان به کار گیرد (در قالب یک مورد بالینی</p>	
پرسش کلاسی، سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه	پاورپوینت، وایت‌برد، ماژیک	۹۰ دقیقه	سخنرانی تعاملی + فعالیت گروهی + پرسش و پاسخ + ایفای نقش	شناختی- روان حرکتی	<p>۱- انواع صدمات بافت نرم (کوفتگی، رگ به رگ شدگی، پیچ خوردگی، دررفتگی) را تعریف کرده و با یکدیگر مقایسه کند.</p> <p>۲- تظاهرات بالینی هر یک از صدمات بافت نرم را شرح دهد.</p> <p>۳- پروتکل RICE را برای مدیریت اولیه صدمات توضیح دهد.</p> <p>۴- اصول درمانی و مراقبت‌های پرستاری در</p>	<p>5</p> <p>آسیب‌های بافت نرم و ورزشی</p>

					<p>در رفتگی‌های مفصلی را بیان کند.</p> <p>۵- انواع صدمات ورزشی شایع و راهکارهای پیشگیری از آنها را فهرست کند.</p> <p>۶- فرآیند پرستاری را برای یک مددجو با آسیب ورزشی طراحی نماید</p> <p>۷- پروتکل RICE را برای یک آسیب حاد مچ پا به طور عملی اجرا کند</p>		
<p>پرسش کلاسی، سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه</p>	<p>پاورپوینت، وایت‌برد، ماژیک</p>	<p>۹۰ دقیقه</p>	<p>سخنرانی تعاملی + فعالیت گروهی + پرسش و پاسخ + ایفای نقش</p>	<p>شناختی</p>	<p>۱- استئوپروز را تعریف کرده و عوامل خطر و پاتوفیزیولوژی آن را توضیح دهد.</p> <p>۲- راهکارهای پیشگیری و درمان دارویی و غیردارویی استئوپروز را شرح دهد.</p> <p>۳- استئومالاسی و ریکتز را تعریف کرده و علل و تظاهرات آنها را مقایسه کند.</p> <p>۴- بیماری پازه استخوان را تعریف کرده و یافته‌های تشخیصی و درمانی آن را توصیف کند.</p> <p>۵- نقش پرستار در آموزش و مشاوره به بیماران مبتلا به اختلالات متابولیک استخوان را تبیین نماید.</p> <p>۶- فرآیند پرستاری را برای یک بیمار سالمند مبتلا به استئوپروز اجرا کند</p>	<p>6</p>	<p>اختلالات متابولیک استخوان: از پیشگیری تا مدیریت</p>

7	آشنایی با بیماری های دژنراتیو مفصل	<p>۱. اتوفیزیولوژی استئوآرتریت (OA) و آرتریت روماتوئید (RA) را مقایسه کند.</p> <p>۲. تظاهرات بالینی، عوامل خطر و سیر بیماری OA و RA را تفکیک نماید.</p> <p>۳. گزینه های درمانی دارویی و غیردارویی برای OA و RA را شرح دهد.</p> <p>۴. اصول توانبخشی و حفظ عملکرد مفاصل در هر دو بیماری را توضیح دهد.</p> <p>۵. اصول آموزش به بیمار برای خودمراقبتی و تطابق با بیماری های مزمن را بیان کند.</p> <p>۶. فرآیند پرستاری را برای یک بیمار مبتلا به RA با تمرکز بر کنترل درد و جلوگیری از دفورمیتی طراحی نماید.</p> <p>۷. فرآیند پرستاری را برای یک بیمار سالمند مبتلا به OA با تمرکز بر حفظ استقلال عملکردی اجرا کند.</p>	شناختی	سخنرانی تعاملی + فعالیت گروهی + پرسش و پاسخ + ایفای نقش	۹۰ دقیقه	پاورپوینت، وایت برد، ماژیک	پرسش کلاسی، سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه
8	آشنایی با قطع عضو، مراقبت های پرستاری و توانبخشی	<p>۱ - شایع ترین علل قطع عضو (ایسکمی، تروما، عفونت، تومور) را فهرست کند.</p> <p>۲ - اقدامات پرستاری در آماده سازی بیمار برای جراحی قطع عضو (آمادگی</p>	شناختی	سخنرانی تعاملی + فعالیت گروهی + پرسش و پاسخ + ایفای نقش + ترسیم نقشه مفهومی	۹۰ دقیقه	پاورپوینت، وایت برد، ماژیک	پرسش کلاسی، سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه

			(Concept Mapping)	<p>روانی، فیزیولوژیک) را شرح دهد.</p> <p>۳ -اصول مراقبت از استامپ (stump) در دوره پس از عمل را توضیح دهد.</p> <p>۴ -عوارض زودرس (خونریزی، عفونت) و دیررس (درد فانتوم، کانتراکچر) قطع عضو را تجزیه و تحلیل کند.</p> <p>۵ -پدیده درد فانتوم و عوامل مؤثر بر آن را توصیف نماید.</p> <p>۶ -نقش پرستار در آموزش به بیمار برای مراقبت از استامپ و استفاده از پروتز را بیان کند.</p> <p>۷ -اهداف و روند توانبخشی پس از قطع عضو را تشریح دهد.</p> <p>۸- فرآیند پرستاری را برای یک بیمار قطع عضو شده، با تمرکز بر حمایت روانی و جسمی طراحی نماید.</p>	
--	--	--	-------------------	--	--

میزان نمره از کل	ابزار ارزشیابی	تاریخ	نوع ارزشیابی
۲	لیست حضور غیاب	هر جلسه	حضور و غیاب و اخلاق حرفه ای
۲	پرسش شفاهی ابتدای جلسه	هر جلسه	پرسش و پاسخ شفاهی
۱۶	امتحان کتبی (سئوالات کوتاه پاسخ، چهارجوابی ، سئوالات تشریحی)	نهایی	امتحان پایان ترم
۲۰			مجموع

منابع

1. Brunner & Suddarth's Textbook of Medical-Surgical Nursing

۲. پرستاری داخلی - جراحی برونر و سودارث (ترجمه فارسی)
۳. هاریسون ، سیسیل .بیماریهای روماتولوژی ترجمه محمد آیتی فیروزآبادی تهران
۴. فیپس - سند -مارک بیماریهای عضلانی - اسکلتی (ارتوپدی)